

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN
BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Overzicht van de ontwikkelingen op niveau van de Europese Unie (EU) – juni 2024

In deze mededeling aan de Vlaamse Regering wordt een overzicht gegeven van de voor Vlaanderen relevante ontwikkelingen in het Europese besluitvormingsproces tijdens de maand juni.

1. Discussies voorbije maand in de (Europese) Raad

1.1. Europese Raad keurt pakket topfuncties en Strategische Agenda goed

De Europese Raad vond een akkoord over de topfuncties, die al een eerste keer op een informele Europese Raad op 17 juni werden besproken. Ursula von der Leyen werd voorgedragen als voorzitter van de Europese Commissie, Kaja Kallas als de volgende Hoge Vertegenwoordiger, en António Costa als voorzitter van de Europese Raad vanaf 1 december voor 2,5 jaar (verlengbaar). Europees Parlementsvoorzitter Metsola lichtte de planning van de eerste plenaire vergadering toe, met verkiezingen voor de voorzitter en de vicevoorzitter op 16 juli, en op 18 juli de verkiezing van de voorzitter van de Europese Commissie. De Europese Raad nam de Strategische Agenda 2024-2029 aan, die de beleidsrichting en strategische doelstellingen voor de volgende legislatuur aangeeft. Verder bespraken de regeringsleiders ook Oekraïne, veiligheid en defensie, en het Midden-Oosten. De EU-leiders keurden een routekaart goed voor toekomstige werkzaamheden op het gebied van interne hervormingen, die parallel zullen lopen met het uitbreidingsproces. Ook werden twee bijdragen van het Belgisch voorzitterschap opgenomen in de conclusies, met name de voorzitterschapsrapporten over het werk voor een nieuwe deal voor het Europese concurrentievermogen en over de toekomst van de EU.

1.2. Ministers bespreken buitenlandse inmenging en horen Hongarije in kader van de Artikel 7-procedure

De Raad besprak het voorstel van richtlijn over de transparantie van namens derde landen uitgevoerde belangenbehartigingsactiviteiten. Veel lidstaten waren kritisch over de reikwijdte, het harmonisatieniveau, de administratieve last, en het risico op stigmatisering van het maatschappelijk middenveld. De Raad hoorde Hongarije voor de zevende keer in het kader van de Artikel 7-procedure. De meeste aandacht ging uit naar corruptiebestrijding, mediavrijheid en -pluralisme, vrijheid van vereniging, academische vrijheid, rechten van LGBTIQ+ personen en de naleving van uitspraken van het Europees Hof van Justitie en het Europees Hof voor de Rechten van de Mens. Op 25 juni vonden Intergouvernementele Conferenties (IGC's) plaats met Oekraïne en Moldavië. Voor deze twee kandidaat-lidstaten betekent dit het formele startschot van de toetredingsonderhandelingen. Op 26 juni vond ook de 16de IGC plaats met kandidaat-lidstaat Montenegro.

1.3. De Europese Commissie kondigt verhoogde importheffingen aan op Chinese elektrische voertuigen

De Europese Commissie kondigde een voorlopige heffing aan tussen 17,4% en 37,6% op in China geproduceerde elektrische voertuigen, boven op de bestaande importheffing van 10%. Geïnteresseerde partijen kunnen nog commentaar leveren, en de Commissie heeft nog 4 maanden nodig om tot definitieve bevindingen te komen. De heffingen gingen in op 5 juli. De Wereldhandelsorganisatie sprak zich in het lopende geschil tussen de EU en Colombia over anti-dumping heffingen op (o.a. Belgische) diepvriesfrietten uit in het voordeel van de EU. Colombia moet de bestaande heffingen herrekenen, consultaties met Colombia over de naleving van de uitspraken zullen volgen. In de laatste week van het Belgische voorzitterschap formaliseerde de Raad Algemene Zaken op 25 juni het akkoord over de Inter Se verklaring betreffende het Energiehandvestverdrag (ECT). Volgens deze verklaring kan er geen intra-EU arbitrage plaatsvinden met betrekking tot dit verdrag, maar moeten geschillen worden voorgelegd aan het Hof van Justitie van de EU. Ook de Raadsbesluiten die de voordelen ontzeggen van het ECT ten aanzien van Russische en Wit-Russische investeerders en investeringen zijn formeel aangenomen.

1.4. Ministers van Leefmilieu keuren de natuurherstelwet goed

Tijdens de Raad Leefmilieu werd de Natuurherstelwet aangenomen. In de aanloop naar deze Raad werd duidelijk dat de Oostenrijkse positie wijzigde van onthouding naar een positieve stem, waardoor de vereiste gekwalificeerde meerderheid werd bereikt. België heeft zich in de stemming onthouden gezien de Vlaamse regering zich verzette tegen het akkoord. Verder werden er drie algemene oriëntaties goedgekeurd over de wijziging van de kaderrichtlijn afval, de richtlijn groene claims, en de richtlijn inzake bodemmonitoring. De akkoorden over de herziening van de kaderrichtlijn afval en bodemmonitoring werden grotendeels tijdens het

Belgische voorzitterschap onderhandeld met een grote input van de Vlaamse expertise over beide onderwerpen (trekkende rol van Vlaamse experts in de voorzitterschapsteams). De Raad nam vervolgens conclusies aan over het achtste milieuactieprogramma. Enkele voor Vlaanderen belangrijke boodschappen inzake circulaire economie, waterweerbaarheid en de uitfasering van PFAS zijn in deze conclusies opgenomen. Er vonden gedachtewisselingen plaats over de klimaatdoelstelling 2040 en klimaatweerbaarheid. Er werd ook een voortgangsrapport gegeven over de onderhandelingen over het voorstel van verordening om vervuiling door plastic pellets tegen te gaan en het voorstel inzake circulariteitsvereisten voor voertuigen, met belangrijke bijdragen van Vlaamse experts.

1.5. Cohesie-ministers wisselen van gedachten over de link tussen het cohesiebeleid en de nieuwe EU strategische agenda 2024-2029

Op 18 juni kwamen de ministers bevoegd voor het cohesiebeleid samen om de link tussen het cohesiebeleid en de toekomstige strategische agenda voor 2024-2029 te bespreken. Tijdens het debat erkenden de lidstaten de bijdrage van het cohesiebeleid aan de economische, sociale, groene en digitale vooruitgang in de EU en bespraken ze hoe dit beleid ook in de toekomst kan blijven bijdragen aan de strategische doelstellingen van de EU. Daarbij werd onder andere het belang van investeringen in concurrentievermogen, werkgelegenheid en vaardigheden, administratieve capaciteit en steun voor regio's in het kader van de demografische, groene en digitale transitie benadrukt. Cohesiebeleid moet aangepast worden om nog beter bij te dragen aan de nieuwe uitdagingen, maar essentiële kenmerken zoals het partnerschapsprincipe, de multi-level approach, gedeeld beheer en de *place-based* aanpak van het beleid moeten wel behouden blijven. Ook voor Vlaanderen is het behoud van deze karakteristieken belangrijk, maar er moeten hervormingen gebeuren om het beleid efficiënter te maken en de bijdrage aan de strategische doelstellingen nog te versterken. Sommige lidstaten vroegen tijdens het debat aandacht voor de specifieke situatie van regio's aan de oostelijke grens van de EU in de huidige geopolitieke context, en voor de potentiële impact van EU-uitbreiding. Na dit debat werden de Raadsconclusies inzake het negende Cohesierapport unaniem aangenomen, en vond er nog een ministerieel lunchdebat plaats waar de link tussen het cohesiebeleid en hervormingen besproken werd.

1.6. Transportraad neemt algemene benadering aan inzake rivierinformatiesystemen, een mijlpaal voor de Vlaamse binnenvaart

Op 18 juni namen de Europese ministers drie algemene benaderingen aan (verordening herziening mandaat European Maritime Safety Agency, herziening richtlijn River Information Systems - ook gekend als RIS - en railway infrastructure capacity) en vier vooruitgangsrapporten (herziening richtlijn gecombineerd vervoer, herziening richtlijn maten & gewichten, pakket passagiersrechten – multimodale reizen en richtlijn ontzegging van de rijbevoegdheid). De aanneming van de algemene benadering inzake het RIS-dossier focust op de verdere digitalisering en harmonisering van IT-systemen in de binnenvaart. Dit is een mijlpaal voor Vlaanderen (exclusief gewestelijke materie) gezien de leidende rol die Vlaanderen heeft opgenomen in de uitbouw van het RIS-systeem in Europa. Verschillende AOB-punten stonden geagendeerd waaronder het risico op koolstoflekkage bij de implementatie van de ETS-richtlijn door de maritieme sector, alsook de financiering van de transportinfrastructuur. Tijdens de lunch werden gedachten gewisseld over de strategische (financiële) transportprioriteiten van de volgende Commissie. Tot slot gaf het inkomend Hongaars Voorzitterschap nog een overzicht van de transportprioriteiten voor de volgende 6 maanden, waar de focus voornamelijk zal liggen op passagiersrechten, gecombineerd vervoer en de mogelijke opstart van een aantal triloogdossiers. Tijdens de persconferentie benadrukte minister Gilkinet het succes van het Belgisch Voorzitterschap, dat enkele aanbevelingen heeft ontwikkeld voor de nieuwe Commissie in de vorm van 'een memorandum van Brussel'. Ook de resultaten van de Vlaamse voorzitterschapsevenementen zijn hierin meegenomen.

1.7. Eurogroep buigt zich over IMF-evaluatie van het eurozonebeleid

Op 20 juni wisselde de Eurogroep van gedachten over de macro-economische ontwikkelingen en uitdagingen voor de eurozone, ditmaal op basis van de bevindingen van het IMF in het kader van de zogenaamde “Artikel IV consultaties”. Enerzijds ziet het IMF positieve signalen, zoals het aanhoudende economisch herstel, robuuste arbeidsmarkten en een lichte stijging in de consumptie en investeringen volgend jaar. Anderzijds beschouwt het de geopolitieke spanningen, de lage productiviteitsgroei en de vergrijzing als belangrijke uitdagingen. Het IMF beval aan om de interne markt verder te versterken en de kapitaalmarktunie te verdiepen, benadrukte de nood aan structurele hervormingen en duurzame investeringen, onder meer in de digitale en groene transitie, en onderlijnde sterk het belang van productiviteitsgroei. Net als de vorige vergaderingen wisselde de Eurogroep van gedachten over het concurrentievermogen van de EU, deze keer met bijzondere aandacht voor het industriebeleid.

1.8. EPSCO-Raad bespreekt sociale convergentie en de Verklaring van La Hulpe

De laatste EPSCO-Raad (luik Sociaal Beleid) onder het Belgisch voorzitterschap vond plaats op 20 juni 2024. De ministers bespraken de positieve effecten van sociale hervormingen, investeringen op de economische groei, de budgettaire houdbaarheid van lidstaten, en de sociale dimensie van de interne markt. Daarnaast werd er tijdens de bijeenkomst ook gesproken over sociale convergentie in het kader van het nieuwe proces in het Europees Semester. De ministers bespraken de Verklaring van La Hulpe over de toekomst van de Europese Pijler van Sociale Rechten, maar er kon geen goedkeuring worden verkregen. De ministers werden geïnformeerd over de algemene benadering die bereikt werd voor de verordening voor de oprichting van een EU Talent Pool.

1.9. EPSCO-Raad bespreekt het farmapakket

Tijdens de EPSCO-Raad (luik Volksgezondheid) op 21 juni werden er verdere discussies gevoerd met betrekking tot het farmapakket. Het Belgische voorzitterschap stelde vier opties voor aan de lidstaten als wijze van *way forward* voor het inkomend Hongaars voorzitterschap. Vervolgens nam de Raad zowel de “Raadsconclusies over de toekomst van de EU Gezondheidsunie” als de “Raadsaanbeveling over - door vaccins - voorkombare kankers” aan. Daarnaast werden verschillende andere onderwerpen aangekaart, waaronder de bescherming van kinderen tegen directe marketing en verkoop van tabaks- en nicotineproducten, de gezondheids crisis in Gaza, de - door de World Health Assembly (77ste vergadering) - aangenomen International Health Regulation, de stand van zaken van de onderhandelingen inzake het WHO Pandemie-Akkoord en een terugkoppeling van de Framework Convention on Tobacco Control (FCTC) COP10 Conferentie in Panama. De Raad werd afgesloten met een overzicht van de conferenties die onder Belgisch voorzitterschap plaatsvonden, gevolgd door een korte voorstelling van de prioriteiten inzake Volksgezondheid door het inkomend Hongaars voorzitterschap. Nadien volgde een gesloten lunchdebat met als onderwerp “Gelijke toegang tot gezondheidszorg in EU-lidstaten”.

1.10. De Raad ECOFIN bespreekt lening aan Oekraïne en het Europees Semester

De Raad Economische en Financiële Zaken (ECOFIN) van 21 juni besprak het G7-akkoord over het gebruik van de rente-inkomsten uit de geblokkeerde Russische Centrale Banktegoeden voor een lening van 50 miljard dollar aan Oekraïne. Als uitkomst van de gedachtewisseling kreeg het Economisch en Financieel Comité (EFC) het mandaat voor de verdere uitwerking van het G7-akkoord, ter voorbereiding van voorstellen van de Europese Commissie hierover. De Commissie presenteerde verder het lentepakket in het kader van het Europees Semester met daarin onder meer de landspecifieke aanbevelingen, landverslagen en richtsnoeren voor het werkgelegenheidsbeleid. De Commissie publiceerde ook haar rapport 126(3), waarin ze aankondigt voor België en zes andere lidstaten buitensporigtekortprocedure te willen inleiden. Een meer gedetailleerde bespreking van het lentepakket volgt op de Raad ECOFIN van juli. Opnieuw kon geen akkoord gevonden worden over het wetgevende voorstel betreffende btw-regels voor het digitale tijdperk (*VAT in the digital age*, ViDA).

1.11. Raad Buitenlandse Zaken bezorgd over de politieke situatie in Georgië

Tijdens de Raad Buitenlandse Zaken bespraken de EU-ministers de Russische agressie in Oekraïne, waarbij Oekraïense Minister van Buitenlandse Zaken Kuleba het 14e sanctiepakket verwelkomde en hoopte op snelle elektriciteitsinvoer uit de EU. De Hoge Vertegenwoordiger Joseph Borrell prees het akkoord over winsten op bevroren tegoeden, terwijl Hongarije het European Peace Facility blijft blokkeren. Voorts waren de lidstaten eensgezind over de ernst van de situatie in Gaza, en benadrukten ze het belang van de steun aan de Palestijnse Autoriteit. De lidstaten uitten zich bezorgd over de politieke situatie in Georgië waarbij sommige lidstaten opriepen tot het nemen van korte en lange termijnmaatregelen. Verder riep België op tot nieuwe sancties om verdere escalatie te voorkomen in de Grote Meren-regio. Tot slot werd de verslechterende situatie in Tunesië en de toenadering van het land tot China, Rusland en Iran besproken.

1.12. Gedachtewisseling over jaarlijks voortgangsrapport van het Gemeenschappelijk Visserijbeleid (GVB) en de richtsnoeren voor vastlegging vangstmogelijkheden in 2025

Op 24 juni kwamen de Europese visserijministers samen voor een presentatie en gedachtewisseling over het voortgangsrapport over het GVB en de richtsnoeren voor vastlegging van de vangstmogelijkheden in 2025. Dit is ter voorbereiding van de najaarsonderhandelingen over de vaststelling van de totaal toegestane vangsten voor 2025, intern binnen de EU en met onder andere het Verenigd Koninkrijk en Noorwegen. De meeste bestanden die voor de Vlaamse vloot van belang zijn, worden nu met het Verenigd Koninkrijk gedeeld. Er is dus een akkoord nodig met het Verenigd Koninkrijk over het niveau van de vangstmogelijkheden. België ondertekende in dat licht ook mee de verklaring van Duitsland, die besproken werd tijdens een informatiepunt, omtrent de verslechterde visserijbetrekkingen met Noorwegen, en leverde een bijdrage om de algemene boomkorban in Noorse wateren te blijven aankaarten.

1.13. Ministers bespreken conclusies over de toekomst van de landbouw in de EU

Op 24 juni bespraken de lidstaten de Raadsconclusies over de toekomst van landbouw in de EU. Met dit document had het Belgisch voorzitterschap de intentie om een duidelijke boodschap uit te dragen over de richting voor het EU-beleid met een impact op landbouw. Het ging daarbij niet alleen om het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB), maar ook om initiatieven in andere beleidsdomeinen die de landbouw sterk kunnen beïnvloeden zoals concurrentievermogen, innovatie, handel en milieu en klimaat. Tijdens het debat leek er zich een quasi consensus te vormen rond de tekst. Het was echter onmogelijk om iedere lidstaat over de brug te krijgen waardoor de tekst niet het statuut van Raadsconclusies kon krijgen, wel van voorzitterschapsconclusies gesteund door 26 lidstaten. Roemenië, die een sterkere tekst wenste over de kwestie van externe convergentie van directe betalingen in het GLB, kon de tekst uiteindelijk niet steunen. Het land wil immers zijn lagere areaalbetalingen snel optrekken naar het EU-gemiddelde.

2. Ontwikkelingen inzake EU-regelgeving

2.1. Commissievoorstellen

In juni 2024 werden geen voorstellen van richtlijn gepubliceerd.

In juni 2024 werden drie voorstellen van verordening gepubliceerd.

Deze behandelden volgende onderwerpen:

- partnerschapsovereenkomst inzake visserij tussen de Europese Gemeenschap en de Republiek Cabo Verde
- de Partnerschapsovereenkomst inzake duurzame visserij tussen de Europese Unie en de Islamitische Republiek Mauritanië

- de landbouwrekeningen in de Unie

2.2. Aangenomen richtlijnen

In juni 2024 werden vijf aangenomen richtlijnen gepubliceerd.

Deze behandelden volgende onderwerpen:

- de toegang van bevoegde autoriteiten tot centrale registers van bankrekeningen via het koppelingssysteem en technische maatregelen om het gebruik van transactiegegevens te vergemakkelijken
- mechanismen die de lidstaten moeten invoeren om het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering te voorkomen
- toezichtsbevoegdheden, sancties, bijkantoren uit derde landen en ecologische, sociale en governancerisico's
- de voorkoming en bestrijding van mensenhandel en de bescherming van slachtoffers daarvan
- het verbeteren van de opzet van de elektriciteitsmarkt van de Unie

2.3. Omzetting EU-richtlijnen in de Vlaamse rechtsorde

In bijlage II staat een stand van zaken van de omzetting van EU-richtlijnen in de Vlaamse rechtsorde.

Vlaams scorebord

De Europese Commissie publiceert éénmaal per jaar een scorebord. Het scorebord van de Europese Commissie is een rapport van de omzettingsprestaties van de 27 lidstaten, met inbegrip van België. Deze gegevens worden meegenomen tijdens de samenstelling van het "Vlaams scorebord".

Vlaams scorebord juni 2024

Het Vlaams scorebord van juni 2024 telt 9 richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten. Hiervan zijn 6 richtlijnen reeds omgezet.

Vlaams scorebord december 2024

Het Vlaams scorebord van december 2024 telt 5 richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten.

Vlaams scorebord juni 2025

Het Vlaams scorebord van juni 2025 telt 10 richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten.

2.4. Stand van zaken inbreukdossiers

De Vlaamse overheid moest in juni 2024 nog maatregelen nemen in 18 inbreukdossiers (= de *lopende* inbreukdossiers). Het gaat om:

5 inbreukdossiers wegens laattijdige omzetting van richtlijnen

13 inbreukdossiers wegens niet-correcte toepassing van richtlijnen of andere bronnen van het Europees recht

De Vlaamse overheid was in juni 2024 betrokken in 23 inbreukdossiers waarin de nodige maatregelen reeds werden genomen (= de *afgeronde* inbreukdossiers). Het gaat om:

18 inbreukdossiers wegens laattijdige omzetting van richtlijnen

5 inbreukdossiers wegens niet-correcte toepassing van richtlijnen of andere bronnen van het Europees recht

Overzichtstabel - stand van de procedure van de *lopende* inbreukdossiers:

Stand van de procedure	30.06.2023	31.08.2023	30.09.2023	31.10.2023	30.11.2023	31.12.2023	31.01.2024	29.02.2024	31.03.2024	30.04.2024	31.05.2024	30.06.2024
Ingebrekestellingen	10	10	8	8	10	9	10	10	9	7	7	7
Met redenen omklede adviezen	12	9	11	11	10	10	9	9	9	10	10	10
Dagvaardingen	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1
Eerste veroordeling door het Hof van Justitie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ingebrekestellingen na een eerste veroordeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dagvaardingen na een eerste veroordeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tweede veroordeling door het Hof van Justitie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal aantal inbreukdossiers	22	19	19	19	20	19	20	20	19	18	18	18

Bijlagen

Meer informatie vindt u als bijlage:

BIJLAGE I	Agenda binnen de (Europese) Raad
BIJLAGE II	Ontwikkelingen op het niveau van de omzettingen en inbreuken

Jan JAMBON

Minister-president van de Vlaamse Regering en

